

เอกสารประกอบการรายการโทรทัศน์ฯ ทบทวนความรู้.ปลาย

รายการ : คณิตศาสตร์

เรื่อง : ลำดับและอนุกรม ตอนที่ 1 และ 2

โดย อาจารย์จินดา อยู่เป็นสุข

1. ลำดับเลขคณิต คือ ลำดับที่ผลต่างซึ่งได้จากพจน์ที่ $n+1$ ลบด้วยพจน์ที่ n มีค่าคงตัว เป็นค่าเดียวกัน สำหรับทุก ๆ $n = 1, 2, 3, \dots$ ค่าคงตัวนี้ เรียกว่า ผลต่างร่วม

สัญลักษณ์ที่ใช้แทนพจน์ที่ $n+1$ คือ a_{n+1}

สัญลักษณ์ที่ใช้แทนพจน์ที่ n คือ a_n

สัญลักษณ์ที่ใช้แทนผลต่างร่วม คือ d

$$d = a_{n+1} - a_n$$

สัญลักษณ์ที่ใช้แทนพจน์แรกหรือพจน์ที่ 1 คือ a_1

สูตรการหาพจน์ที่ n

$$a_n = a_1 + (n-1)d$$

2. ลำดับเรขาคณิต คือ ลำดับที่อัตราส่วนของพจน์ที่ $n+1$ ต่อพจน์ที่ n มีค่าคงตัว เป็นค่าเดียวกันสำหรับทุก ๆ $n=1,2,3,\dots$ ค่าคงตัวนี้เรียกว่าอัตราส่วนร่วม สัญลักษณ์ที่ใช้แทนอัตราส่วนร่วม คือ r

$$r = \frac{a_{n+1}}{a_n}$$

สูตรการหาพจน์ที่ n

$$a_n = a_1 r^{n-1}$$

3. ลิมิตของลำดับ สามารถหาได้ 3 วิธี ดังนี้

3.1 เขียนกราฟของลำดับ

3.2 ใช้ทฤษฎีบทของลิมิต

3.3 สังเกตจากกำลังสูงสุดของตัวแปรที่เป็นเศษและกำลังสูงสุดของตัวแปรที่เป็นส่วน

ลำดับอนันต์ที่มีลิมิต เรียกว่า ลำดับคอนเวอร์เจนต์

ลำดับอนันต์ที่ไม่มีลิมิต เรียกว่า ลำดับไดเวอร์เจนต์

เฉลยข้อสอบENTRANCE เรื่อง ลำดับและอนุกรม

(1) 3	(2) 2	(3) 3	(4) 3	(5) 2	(6) 33
(7) 2	(8) 0	(9) 2	(10) 25	(11) 1	(12) 2
(13) 2	(14) 3	(15) 1	(16) 3	(17) 3	(18) 2
(19) 3	(20) 1	(21) 3	(22) 4	(23) 3	(24) 3
(25) 4	(26) 1	(27) 3	(28) 4	(29) 3	(30) 1
(31) 3	(32) 2	(33) 4	(34) 3	(35) 4.8	

4. สัญลักษณ์แทนการบวก เขียนแทนด้วย \sum

ผลบวก n พจน์แรกที่พบบ่อย ๆ คือ

$$4.1 \quad \sum_{i=1}^n i = \frac{n(n+1)}{2}$$

$$4.2 \quad \sum_{i=1}^n i^2 = \frac{n(n+1)(2n+1)}{6}$$

$$4.3 \quad \sum_{i=1}^n i^3 = \left(\frac{n(n+1)}{2} \right)^2$$

5. อนุกรมเลขคณิต คือ อนุกรมที่ได้จากลำดับเลขคณิต

สูตรการหาผลบวก n พจน์แรกของอนุกรมเลขคณิต

$$s_n = \frac{n}{2} \{2a_1 + (n+1)d\}$$

หรือ
$$s_n = \frac{n}{2} (a_1 + a_n)$$

6. อนุกรมเรขาคณิต คือ อนุกรมที่ได้จากลำดับเรขาคณิต

สูตรการหาผลบวก n พจน์แรกของอนุกรมเรขาคณิต

$$s_n = \frac{a_1(1-r^n)}{1-r} \quad \text{เมื่อ } r \neq 1$$

หรือ
$$s_n = \frac{a_1(r^n-1)}{r-1} \quad \text{เมื่อ } r \neq 1$$

7. ผลบวกของอนุกรมจำกัดที่ไม่ใช่อนุกรมเลขคณิตหรืออนุกรมเรขาคณิต

$$s_n = \sum_{i=1}^n a_n$$

8. ผลบวกของอนุกรมอนันต์ เขียนแทนด้วย s_∞

8.1 ถ้าอนุกรมอนันต์เป็นอนุกรมเลขคณิต จะได้

1) $s_\infty = 0$ เมื่อ $a_1 = 0$ และ $d = 0$

2) ไม่มีผลบวก เมื่อ $a_1 \neq 0$ หรือ $d \neq 0$

8.2 ถ้าอนุกรมอนันต์เป็นอนุกรมเรขาคณิต จะได้

1) ไม่มีผลบวก เมื่อ $r \geq 1$ หรือ $r \leq -1$

2) $s_\infty = \frac{a_1}{1-r}$ เมื่อ $-1 < r < 1$

8.3 ถ้าอนุกรมอนันต์เป็นอนุกรมผสมเลขคณิตกับเรขาคณิต

มีขั้นตอนในการหา s_∞ ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ให้อนุกรมอนันต์ที่ต้องการหาเท่ากับ s_∞ ตั้งเป็นสมการที่ 1

ขั้นตอนที่ 2 นำสมการที่ 1 คูณด้วยอัตราส่วนร่วม (r) ของอนุกรมเรขาคณิต ผลลัพธ์ที่ได้ตั้งเป็นสมการที่ 2

ขั้นตอนที่ 3 นำสมการที่ 1 ลบด้วยสมการที่ 2 จะได้ผลลัพธ์เป็นอนุกรมอนันต์ที่เป็นอนุกรมเรขาคณิตเพียงอย่างเดียว หาผลบวกอนุกรมอนันต์ที่ได้นี้

$$\text{โดยใช้สูตร } s_\infty = \frac{a_1}{1-r}$$

8.4 ถ้าอนุกรมอนันต์เป็นอนุกรมที่อยู่ในรูป

$$\frac{1}{k(k+s)} + \frac{1}{(k+s)(k+2s)} + \frac{1}{(k+2s)(k+3s)} + \dots + \frac{1}{[k+(n-1)s][k+ns]} + \dots$$

$$\text{จะได้ } s_\infty = \frac{1}{s} \left(\frac{1}{k} - \frac{1}{k+s} \right) + \frac{1}{s} \left(\frac{1}{k+s} - \frac{1}{k+2s} \right) + \dots$$

$$+ \frac{1}{s} \left(\frac{1}{k+(n-1)s} - \frac{1}{k+ns} \right) + \dots$$

$$= \left(\frac{1}{s} \right) \left(\frac{1}{k} \right)$$

$$= \frac{1}{sk}$$

$$\text{เช่น } \frac{1}{2 \cdot 5} + \frac{1}{5 \cdot 8} + \frac{1}{8 \cdot 11} + \dots + \frac{1}{(3n-1)(3n+2)} + \dots$$

แสดงว่า $k = 2, s = 3$

$$\text{จะได้ } s_\infty = \frac{1}{(3)(2)} = \frac{1}{6}$$

อนุกรมอนันต์ที่มีผลบวก เรียกว่า อนุกรมคอนเวอร์เจนต์

อนุกรมอนันต์ที่ไม่มีผลบวก เรียกว่า อนุกรมไดเวอร์เจนต์

-4-

ข้อสอบ ENTRANCE เรื่อง ลำดับและอนุกรม

ENT 30

(1) ลำดับในข้อใดเป็นลำดับไดเวอร์เจน

$$1. a_n = \sin^2 \frac{1}{n} + \cos^2 \frac{1}{n} \quad 2. 1, -\frac{1}{3}, \frac{1}{5}, -\frac{1}{7}, \dots$$

$$3. a_n = (-1)^{n+1} \left(\frac{n-1}{n} \right) \quad 4. a_n = \left(-\frac{1}{2} \right)^n$$

(2) กำหนดอนุกรม $a_1 + a_2 + a_3 + \dots + a_n + \dots$ โดย $a_n \in \mathbb{R}$, $n = 1, 2, 3, \dots$ ให้ $S_n =$ ผลบวก n พจน์แรกของอนุกรม ข้อใดต่อไปนี้ถูก1. ถ้า $a_{2n-1} = 2$ และ $a_{2n} = -2R$, $n = 1, 2, 3, \dots$ แล้วอนุกรมนี้เป็นอนุกรมคอนเวอร์เจนที่มีผลบวกเท่ากับ 02. ถ้า $a_n = \frac{1}{(n+3)(n+4)}$ แล้วอนุกรมนี้เป็นอนุกรมคอนเวอร์เจน

$$\text{และมีผลบวก} = \frac{1}{4}$$

3. ถ้า $\frac{a_{n-1}}{a_n} = r$ (r เป็นค่าคงตัว), $n = 2, 3, 4$ และ $|r| > 1$

แล้วอนุกรมนี้เป็นอนุกรมไดเวอร์เจน

4. ถ้าอนุกรมที่กำหนดให้มีสมบัติว่า $s_{n+1} > S_n$ สำหรับทุก n จะได้ว่าอนุกรมนี้เป็นอนุกรมไดเวอร์เจน

(3) อนุกรมเรขาคณิตอนุกรมหนึ่ง มีพจน์ที่สองเท่ากับ 4 และมีผลบวกของอนุกรม

เท่ากับ 16 ผลบวก 3 พจน์แรกของอนุกรมนี้ เท่ากับค่าในข้อใด

ก. ผลต่างร่วมของอนุกรมเลขคณิต $1 + 17 + 33 + 49 + 65 + \dots$

$$\text{ข. } \sum_{k=1}^5 (k-1) \quad 3. \sum_{k=1}^4 (k^2 - 4)$$

4. ไม่มีข้อใดถูก

-5-

ENT 31

(4) พิจารณาข้อความต่อไปนี้

ก. ลำดับซึ่งมีพจน์ที่ $n = \frac{\sqrt{n+1}}{\sqrt{n+1} + \sqrt{n}}$ เป็นลำดับโตเวอร์เจน

ข. ลำดับซึ่งมีพจน์ที่ $n = \frac{1-r^n}{1-r}$ เมื่อ $r > 1$ เป็นลำดับโตเวอร์เจน

ค. $\left(-\frac{1}{10}\right) + \left(-\frac{1}{10}\right)^2 + \left(-\frac{1}{10}\right)^3 + \dots + \left(-\frac{1}{10}\right)^n + \dots$ เป็นอนุกรมคอนเวอร์เจน

ข้อใดต่อไปนี้ถูก

1. ถูกเฉพาะข้อ ก และ ข
2. ถูกเฉพาะข้อ ก และ ค
3. ถูกเฉพาะข้อ ข และ ค
4. ถูกเฉพาะข้อ ก , ข และ ค

(5) ถ้า $s = \{200, 201, 202, \dots, 400\}$ แล้ว ผลบวกทั้งหมดของจำนวนในเซต s ที่หารด้วย 8 ลงตัว แต่หารด้วย 12 ไม่ลงตัวเท่ากับข้อใดต่อไปนี้

1. 2,700
2. 5,400
3. 7,122
4. 10,800

(6) $\sum_{n=1}^7 (n^2 - 4n + 1)$ มากกว่า $\sum_{n=1}^{\infty} \left[\frac{(-1)^n + \cos n\pi}{3(-1)^{n+2}} \right]^n$ อยู่เท่าใด

ENT 32

(7) กำหนดให้ $f_1(x) = \sqrt{x}$ และ $f_n(x) = (f_1 \circ f_{n-1})(x)$, $n \geq 2$

ถ้า $a_n = f_1(2) f_2(2) f_3(2) \dots f_n(2)$ และ $b_n = \ln a_n$ แล้วลำดับ b_n มีลิมิตเท่ากับข้อใดต่อไปนี้

1. $(\ln 2)^2$
2. $\ln 2$
3. $\frac{1}{2} \ln 2$
4. หาค่าไม่ได้เพราะลำดับนี้เป็นลำดับโตเวอร์เจนต์

(8) ถ้า a เป็นผลรวมของอนุกรม $\log_{\frac{1}{2}} 2 + \log_{\frac{1}{4}} 2 + \log_{\frac{1}{8}} 2 + \log_{\frac{1}{16}} 2 + \dots$

และ b เป็นผลรวมของอนุกรม $2^{-\log_2 2} + 2^{-\log_2 4} + 2^{-\log_2 8} + 2^{-\log_2 16} + \dots$

แล้ว $a + b$ มีค่าเท่ากับเท่าใด

-6-

ENT 33

(9) ให้ R เป็นเซตของจำนวนจริงและ $f: R \rightarrow R$ นิยามโดย

$$f(x) = \begin{cases} 2^{-x} & \text{ถ้า } x \geq 0 \\ x & \text{ถ้า } x < 0 \end{cases} \quad \text{อนุกรมในข้อใดต่อไปนี้อาจหาผลบวกได้}$$

1. $\sum_{n=1}^{\infty} (f \circ f)(-n)$
2. $\sum_{n=1}^{\infty} (f+f)(n)$
3. $\sum_{n=1}^{\infty} (f \cdot f)(-n)$
4. $\sum_{n=1}^{\infty} \left(\frac{1}{f}\right)(n)$

(10) จงหาค่าของ $\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{5^{n+1} + 3^{n-1}}{2^{n+1} + 5^{n-1}}$

(11) ให้ b และ c เป็นจำนวนจริงคงที่ 2 จำนวนนิยาม ลำดับ a_n โดยให้ $a_1 = 1$ และสำหรับจำนวนเต็มบวก n ใด ๆ

$$a_{n+1} = a_n + cb^n \quad \text{ถ้าลำดับ } a_n \text{ มีลิมิตเท่ากับ 2 และ } a_3 = \frac{3}{2}$$

แล้ว $|c-2b|$ มีค่าเท่าใด

ENT 34

(12) ผลบวก 10 พจน์แรกของอนุกรมเลขคณิตอนุกรมหนึ่ง เท่ากับ 430 ถ้าพจน์ที่ 10 ของอนุกรมนี้คือ 79 แล้ว ผลบวก 3 พจน์แรกมีค่าเท่ากับข้อใดต่อไปนี้

1. 44
2. 45
3. 46
4. 47

ENT 35

(13) เราทราบว่า $\frac{1}{n(n+1)} = \frac{1}{n} - \frac{1}{n+1}$ ดังนั้นอนุกรม $\sum_{n=1}^{\infty} \left[\frac{5}{2^n} - \frac{3}{n(n+1)} \right]$ มี

ผลบวกเท่ากับในข้อใด ต่อไปนี้

1. 0
2. 2
3. 4
4. 5

(14) กำหนดให้ A คือ เมตริกซ์ $\begin{bmatrix} 1 & 1 \\ -1 & 1 \end{bmatrix}$ ถ้า $a_n = \det \left(\frac{1}{2} A \right)^n$ เมื่อ n เป็นจำนวนเต็มบวกแล้วอนุกรม $\sum_{n=1}^{\infty} a_n$ เป็นจริงตามข้อใดต่อไปนี้

1. เป็นอนุกรมไควเบอร์เจนต์
2. มีผลบวกเป็น 0
3. มีผลบวกเป็น 1
4. มีผลบวกเป็น 2

-7-

(15) พิจารณาข้อความ

$$\text{ก. } 3 + 3 \cdot 4 + 3 \cdot 4^2 + \dots + 3 \cdot 4^{19} = 4^{20} - 1$$

$$\text{ข. } 1 \cdot 2 + 2 \cdot 3 + 3 \cdot 4 + \dots + 19 \cdot 20 = 2660$$

ข้อใดต่อไปนี้เป็นข้อใด

1. ก และ ข ถูก	2. ก และ ข ผิด
3. ก ถูก แต่ ข ผิด	4. ก ผิด แต่ ข ถูก

ENT 36

(16) ถ้า n เป็นจำนวนเต็มบวกซึ่งทำให้ $1 + \log_{\sqrt{2}} 2 + \log_{\sqrt[3]{2}} 2 + \dots + \log_{\sqrt[n]{2}} 2 = n^2 - 21$ แล้ว $1 + 2 + 2^2 + \dots + 2^n$ มีค่าเท่ากับข้อใดต่อไปนี

1. 63	2. 127
3. 255	4. 511

(17) จำนวนเต็มบวก m ที่มากที่สุด ที่ทำให้อนุกรม $\frac{1}{2^m} - \frac{1}{2^{m+1}} + \frac{1}{2^{m+2}} - \frac{1}{2^{m+3}} + \dots$

มีผลบวกมากกว่า 0.01 เป็นสมาชิกของเซตในข้อใดต่อไปนี

1. {1, 2, 3}	2. {4, 5, 6}
3. {7, 8, 0}	4. {10, 11, 12}

ENT 37

(18) ค่าขอบเขตบนน้อยสุดของเซต $\left\{ -\frac{(1+2+\dots+n)}{n^2} < 1 \mid n \text{ เป็นจำนวนเต็มบวก} \right.$ ใน \mathbb{R} } เท่ากับข้อใดต่อไปนี

1. -1	2. $-\frac{1}{2}$
3. $-\frac{1}{4}$	4. 0

(19) ค่าของ x ทั้งหมดที่สอดคล้องกับสมการ

$$\log_3 x - \log_{3^2} x + \log_{3^4} x - \log_{3^8} x + \dots < 1$$

คือข้อใดต่อไปนี

1. $0 < x < \sqrt{3}$	2. $x > \sqrt{3}$
3. $0 < x < 3\sqrt{3}$	4. $x > 3\sqrt{3}$

-8-

ENT 38

(20) ให้ a_n เป็นพจน์ที่ n ของลำดับเรขาคณิต โดยมี r เป็นอัตราส่วนร่วม

$$\text{ถ้า } \frac{a_1}{a_1+a_2} + \frac{a_2}{a_2+a_3} + \dots + \frac{a_n}{a_n+a_{n-1}} = 2n \text{ แล้ว } r \text{ คือข้อใดต่อไปนี้}$$

1. $-\frac{1}{2}$	2. $\frac{1}{2}$
3. -2	4. 2

(21) สำหรับจำนวนเต็มบวกใด ๆ ให้ $M_n = \begin{bmatrix} \frac{1}{n} & n \\ -\frac{1}{n} & n+1 \end{bmatrix}$ และ $a_n = \det(M_n)$

แล้ว $\lim_{n \rightarrow \infty} a_n$ เป็นจริงตามข้อใดต่อไปนี้

1. มีค่าเป็น 0	2. มีค่าเป็น 1
3. มีค่าเป็น 2	4. หาค่าไม่ได้

ENT 39

(22) ให้ m เป็นจำนวนเต็มบวกที่น้อยที่สุด ที่ทำให้พจน์ที่ m ของลำดับเลขคณิต 2, 5, 8, ... มีค่ามากกว่า 1,000 จำนวนในข้อใดต่อไปนี้ เป็นตัวหารของ m

1. 67	2. 111
3. 166	4. 167

(23) สำหรับแต่ละจำนวนเต็ม $n \geq 4$ กำหนดให้ $a_n = \frac{n^4 + 1}{1^3 + 2^3 + 3^3 + \dots + n^3}$

ลำดับ a_n เป็นจริงตามข้อใดต่อไปนี้

1. มีลิมิตเป็น 1	2. มีลิมิตเป็น 2
3. มีลิมิตเป็น 4	4. เป็นลำดับไดเวอร์เจนต์

ENT 40

(24) จำนวนเต็มตั้งแต่ 1 ถึง 500 และหารด้วย 3 หรือ 5 ลงตัว มีจำนวนเท่ากับข้อใด

1. 167	2. 200
3. 233	4. 266

(25) ให้ $a+3, a, a-2$ เป็น 3 พจน์ที่เรียงกันของลำดับเรขาคณิตที่มีอัตราส่วนร่วม

เป็น r แล้ว $\sum_{n=1}^{\infty} ar^{n-1}$ มีค่าเท่ากับข้อใดต่อไปนี้

1. 8	2. 9
3. 16	4. 18

-9-

- (26) พจน์แรกที่เป็นจำนวนเต็มลบของลำดับเลขคณิต 200, 182, 164, 146, ...
มีค่าต่างจากพจน์ที่ 10 เท่ากับข้อใดต่อไปนี้
1. 54	2. 38
3. 22	4. 20

ENT เม.ย. 41

- (27) ถ้า a_1, a_2, \dots เป็นลำดับคอนเวอร์เจนต์และมีลิมิตเป็น 1

แล้วอนุกรม $a_1 + \sum_{n=1}^{\infty} (a_{n+1} - a_n)$ เป็นจริงตามข้อใดต่อไปนี้

1. มีผลบวกเป็น a_1	2. มีผลบวกเป็น 0
3. มีผลบวกเป็น 1	4. เป็นอนุกรมไดเวอร์เจนต์

- (28) ถ้า $a_n = \frac{n^2 + n + 1}{3n^2 + 1}$ และ $b_n = \frac{2^n - 5^n}{5^n + 9}$ แล้ว ลิมิตของลำดับที่มีพจน์ที่ n เป็น $a_n - b_n + a_n b_n$ มีค่าเท่ากับข้อใดต่อไปนี้

1. -1	2. $-\frac{1}{3}$	3. 0	4. 1

ENT มี.ค. 42

- (29) ถ้า $f(x) = x - 1$ แล้ว $\sum_{n=10}^{30} (f \circ f)(n^2)$ มีค่าเท่ากับข้อใด

1. 9,028	2. 9,030
3. 9,128	4. 9,170

ENT ต.ค. 42

- (30) ให้ a เป็นจำนวนจริง กำหนดพจน์ที่ n ของอนุกรมคือ $\frac{1 + (n-2)\sqrt{a}}{1-a}$

ถ้าพจน์ที่ m คือ $\frac{1 + 38\sqrt{a}}{1-a}$ แล้ว ผลบวก m พจน์แรกของอนุกรมนี้มีค่าเท่ากับข้อใด

1. $\frac{40 + 740\sqrt{a}}{1-a}$	2. $\frac{40 + 790\sqrt{a}}{1-a}$
3. $\frac{20 + 720\sqrt{a}}{1-a}$	4. $\frac{20 + 760\sqrt{a}}{1-a}$